

บทความการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ณัศย์ชนก สุวรรณมณี
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร คือ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามรูปแบบของ ลิเคอร์ท จำนวน 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายปิด
3. กำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาของแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามตามจุดประสงค์และเนื้อหาที่ต้องการเก็บข้อมูล
5. รวบรวมข้อความทั้งหมดในแบบสอบถามเสนอให้อาจารย์ที่ศึกษาศาสตร์พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษา การใช้ถ้อยคำเพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตรวจสอบแบบสอบถามและสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้สอนจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาหาคุณภาพรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนกโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม เลือกข้อที่ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .30-.72
7. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .91
8. จัดทำเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการประกอบด้วยข้อมูลด้านต่าง ๆ คือ 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา และ 3) ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามรูปแบบของลิเคอร์ท จำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามขั้นตอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) จำนวน 3 ขั้นตอน มีข้อคำถามตอนละ 8 ข้อ รวม 24 ข้อ คือ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบคุณภาพ 3) การประเมินคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการค้นคว้าได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามอันดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการควบคุมคุณภาพ อันดับที่ 2 ด้านการตรวจสอบคุณภาพ และอันดับที่ 3 ด้านการประเมินคุณภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการควบคุมคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลางมี 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การประชุมชี้แจง เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ มาตรฐานการศึกษาให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานพัฒนาไปสู่มาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การนำเป้าหมายของหน่วยงาน ต้นสังกัดในการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการพัฒนาสู่มาตรฐานและตัวบ่งชี้

1.2 ด้านการตรวจสอบคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลางมี 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดทำแนวทางการปฏิบัติงาน โครงการตรวจสอบคุณภาพไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อสังเกตหรือความต้องการจากผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานต้นสังกัด การตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนด และข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ การเขียนรายงานการประเมินตนเองเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำทุกปีการศึกษา

1.3 ด้านการประเมินคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การประชุมกับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อวิเคราะห์ความพร้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อขอรับการประเมินภายนอก การสร้างความเข้าใจ

แก่บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาภายนอก การวางแผนและเตรียมความพร้อมเพื่อเตรียมรับการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาภายนอก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

4. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลวิจัย

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการควบคุมคุณภาพ ด้านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านการประเมินคุณภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังมีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ขาดความรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกิดจากความไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในการดำเนินประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นพนักงานจ้างตามภารกิจมีสัญญาจ้างอยู่ได้ 4 ปี ไม่ได้เป็นข้าราชการประจำ จึงทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ดังนั้นจึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเขตการศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ตรงกับ เกียรติศักดิ์ ทับจันทร์ (2543) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยสรุปได้ว่าระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง ตรงกับ วิชัย ตรีเล็ก (2542 : 22) ที่ได้ศึกษาความ

คิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้บริหารและครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ อิทธิรงค์ ปานะถึง (2549) ศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ย่อมทำให้ขาดความต้องการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 277) สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ นริวรรธน์ พรหมชุม (2547) บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติจึงส่งผลให้การทำงานในรูปคณะบุคคลไม่สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุรัฐ ศิลปะอนันต์ (2551) อธิบายว่า การทำงานโดยองค์คณะบุคคลนั้น ถ้าผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนก็จะส่งผลให้ประสิทธิภาพของงานอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ประกอบกับ โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีส่วนทำให้ครูขาดความพร้อมในการอุทิศเวลาเพื่อโรงเรียน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ซึ่ง มาสโลว์ (Maslow, 1970, p. 369) ได้กล่าววามมนุษย์มีความจำเป็นต้องตื่นนอนขวยวายเพื่อสนองตอบความต้องการของตน โดยความต้องการพื้นฐานในขั้นแรกคือความต้องการสิ่งจำเป็นทางร่างกาย ส่วนการเข้าไปมีส่วนร่วมกับทางราชการเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลนั้นมีฐานะร่ำรวย และมีความต้องการได้รับการยอมรับจากสังคมรวมทั้งต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ความต้องการในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการควบคุมคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครูผู้สอนเป็นผู้อยู่ใกล้ชิดนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน จึงรู้ปัญหา และความต้องการของนักเรียน ชุมชนเป็นอย่างดี สามารถให้ข้อมูล ข่าวสาร ที่ถูกต้องต่อผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งหมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมกำกับดูแล

ตรวจสอบ ประเมินผล นอกจากนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นแผนและนโยบาย โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งต้องนำไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรมสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาของชาติโดยให้ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังเช่น ยุทธศาสตร์ด้านการจัดทำแผน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดรายละเอียดของสาระหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น จัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา การศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวศ วะสี (2546 : 12) ได้แสดงทัศนะต่อการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การจัดการศึกษาไม่ใช่เรื่องของครูและสถานศึกษาเท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างควรเป็นไปเพื่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน วัด สถานศึกษา ซึ่งบทบาทและขอบเขตการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพจึงควรให้ครูผู้สอนมาบทบาทในการดำเนินเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการสำรวจข้อมูลความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และประชาชนในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการประชุมชี้แจง เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์มาตรฐานการศึกษาให้ครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องทราบ เพราะว่าการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จสนองต่อความต้องการของชุมชน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเป็นแกนกลางในการประสานความสัมพันธ์ หรือสร้างความเข้าใจร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนรู้ ด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา จัดให้มีการร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรชุมชน และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ และสถานศึกษาร่วมกับองค์กรชุมชน ภาคเอกชน สถาบันศาสนา จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน ในอดีตสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดเป้าหมายตามนโยบายจากส่วนกลาง โดยมีได้คำนึงความแตกต่างของสภาพภูมิศาสตร์ หรือวัฒนธรรม จึงทำให้ผลการจัดการศึกษาไม่สนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้นเมื่อรัฐจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้น จึงเป็นโอกาสที่ประชาชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในทำนองเดียวกันกับ สมเดช สีแสง(2543 : 288) แผนพัฒนาของโรงเรียนต้องเกิดจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างชุมชน และหน่วยงานเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายรู้จักทิศทางและหลักประกันในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพส่วนบทบาทการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นสอดคล้องกับ ปราโมทย์ กิ่งแก้ว (2544 : 10) นอกจากสถานศึกษาจะเป็นแหล่งความรู้แล้วสถานศึกษาต้องพิจารณาถึงความต้องการของสังคม ให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อช่วยพัฒนาสถานศึกษาสอดคล้องกับ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชยกุล (2547 : 70-71) ศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การ

พัฒนาสู่มาตรฐานและตัวบ่งชี้เป็นอันดับสุดท้ายเพราะในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบุคลากรน้อย และไม่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาสู่มาตรฐานและตัวบ่งชี้

1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการตรวจสอบคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับที่ 2 เพราะงานตรวจสอบคุณภาพเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากต้นสังกัดในการดำเนินการ ครูผู้สอนมีหน้าที่ผสานการดำเนินงานในการตรวจสอบคุณภาพให้ต้นสังกัดพิจารณาและทำงานร่วมกัน ถ้าต้นสังกัดให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาก็จะอยู่ในระดับมาก ถ้าต้นสังกัดให้ความสำคัญน้อยก็จะอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ โดยข้อการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานโครงการตรวจสอบคุณภาพไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก เพราะว่าการตรวจสอบคุณภาพเป็นงานที่ส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพและมาตรฐาน การจัดทำแนวทางปฏิบัติงานโครงการตรวจสอบคุณภาพไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก็จะทำให้ครูรู้และปฏิบัติหน้าที่ได้ถูกต้องและเหมาะสม ก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา การจัดการศึกษาจึงมีศักยภาพและประสิทธิภาพตามมาตรฐานตัวบ่งชี้สอดคล้องกับ ทรงเกียรติ พีชมงคล (2543 : 60) อธิบายงานที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีจะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องมีกลวิธีในการทำแผนปฏิบัติ คือ การศึกษาทำความเข้าใจ ส่วนประกอบของแผนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน แบ่งงานเป็นสัดส่วนตามแผนที่วางไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 :45) ที่กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาและครูมีหน้าที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อกำกับและติดตามความก้าวหน้า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ปานกลาง ส่วนการเขียนรายงานการประเมินตนเองเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำทุกปีการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้เป็นเพราะครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงานมากที่ต้องดูแลในทุกเรื่อง บางศูนย์มีครูเพียงคนเดียว จึงไม่มีเวลาเขียนรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หรือบางครั้งไม่ได้ทำเอกสารและร่องรอยไว้ จึงไม่มีเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานประจำปี

1.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการประเมินคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับที่ 3 เป็นเพราะว่าการประเมินคุณภาพเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประกันคุณภาพการศึกษา ในการประเมินคุณภาพบุคลากรหรือครูต้องเตรียมการในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานก่อน เช่น การเก็บเอกสารและร่องรอยให้เป็นรูปธรรม เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน จึงพร้อมที่จะรอรับการประเมินภายนอกจาก สมศ. สอดคล้องกับ สิริลักษณ์ ค้อชากุล (2544 : 5) ศึกษาการประเมินคุณภาพการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย คงมีสาเหตุอันเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีสาเหตุมาจากพันธุกรรม ซึ่ง กัญญา สุวรรณแสง (2542 : 76-77) กล่าวถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล สรุปได้ดังนี้ ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นผลมาจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม สาเหตุที่มาจากพันธุกรรม ประการหนึ่งก็คือ เพศ โดยธรรมชาติมนุษย์ จะมี 2 เพศ คือ เพศหญิงและเพศชาย ซึ่งต่างมีลักษณะประจำของตน โดยดูจากรูปร่าง และยังคงกล่าวไว้ว่า ไม่เพียงรูปร่างเท่านั้นที่มีความแตกต่าง นิสัยใจคอ ความคิดเห็น การควบคุมอารมณ์ และอื่น ๆ ก็มีความแตกต่างกันด้วย ดังนั้น จากผลของงานวิจัยที่มีความต้องการการมีส่วนร่วมของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน ก็มีสาเหตุอันเนื่องมาจากพันธุกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัย ของ ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2550 : 90) ซึ่งการศึกษาวิจัยพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีเจตคติต่อการเรียน โดยรวมแตกต่างกัน กัญญา สุวรรณแสง (2542 : 161) ได้กล่าวไว้ว่าความแตกต่างในเรื่องเพศเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติและความสนใจการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพควรประกอบไปด้วยลักษณะที่สำคัญคือ การมีเป้าหมายที่ชัดเจน สมาชิกมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมายนั้น ผู้ทำได้รับการยอมรับใช้กระบวนการกลุ่มในการคิด สมาชิกมีเสรีภาพเต็มที่ทุกคน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สมาชิกได้รับทราบข้อมูลข่าวสารทั่วกัน มีมาตรฐานการทำงานสูง และสมาชิกมีการสนับสนุนและให้เกียรติซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ สมทรง โชตทวิ (2549) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูชาย และครูหญิงมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ศุภรัตน์ รัตนมุขย์ (2549, หน้า 10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของครู ไม่ว่าจะชายหรือหญิงก็ตาม ต่างมีความสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมของครูในการคิดเน้นประกันคุณภาพแม้จะมีความแตกต่างกัน แต่ต้องให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (*p < .05) โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทุกด้านมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี สอดคล้องกับการวิจัยของ ศิริกุล ทองทา (2550) ศึกษาความต้องการการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษาประเภทนอกระบบโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต้องการการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล สนั่นเครือ (2542 : 55) พบว่าผู้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีประสบความสำเร็จสูงกว่าผู้ที่มีวุฒินุปริญญาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าระดับการศึกษาของครูมีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีผลต่อระบบการคิด และพฤติกรรมที่แสดงออก กล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ กาญจนา ศรทอง (2547) ศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของผู้บริการในการประเมินคุณภาพ

ภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าตัวแปรระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพร้อมของผู้บริหารในการประเมินคุณภาพภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับการมีส่วนร่วม ได้สรุปปัจจัยทางวัฒนธรรมของครูต่อการมีส่วนร่วมไว้ว่า ลักษณะส่วนบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งระดับการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ความต้องการในการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความต้องการในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทุกด้านมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการคัดเลือกครูเพื่อเข้าทำงานมีการกำหนดคุณสมบัติไว้ว่าจะต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู ซึ่งรับรองโดยสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถรับรองได้ว่าบุคลากรที่มีนั้นเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์น้อยก็มีความรู้ความสามารถในการทำงานเท่าเทียมครูที่มีประสบการณ์การทำงานมาก หากได้รับการพัฒนาตามแนวทางที่เหมาะสมก็อาจมีศักยภาพในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2544) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวในการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ ดวงฤทัย กงเกียน (2546) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของครูระดับประถมศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับ วิลาวัลย์ ศรีแผ้ว (2546) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับปานกลางครูผู้สอนควร

เข้าใจบทบาทหน้าที่ของงานให้มากขึ้น เพื่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านการควบคุมคุณภาพ ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการพัฒนาสู่มาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มาตรฐานและเป็นประโยชน์ ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองชุมชน และสังคมสืบต่อไป

1.2 ด้านการตรวจสอบ ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเขียนรายงานการประเมินตนเอง เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำทุกปีการศึกษาเพื่อนำเอาข้อบกพร่อง และข้อเสนอแนะจากชุมชน ผู้ปกครอง ผู้บริหารมาวางแผนปรับปรุงการจัดการศึกษาให้ได้ ศักยภาพ และมาตรฐาน

1.3 ด้านการประเมินคุณภาพ ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรศึกษาเงื่อนไขการประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อเตรียมความพร้อมด้านเอกสารและหลักฐานในการรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กรรมการบริหารศูนย์ฯ องค์กรชุมชน ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง